

Obsah

Úvod	15
2. Nástin stavu bádání. Modernizační teorie, literatura, prameny	19
2. 1 Nejen metodologická inspirace	20
2. 1. 1 Sociální (ne)disciplinace	20
2. 1. 2 Byrokracie a byrokratizace pod drobnohledem sociologů	27
2. 1. 3 Projekty a kolektivní monografie	29
2. 2. Představení domácích i zahraniční literatury	33
2. 2. 1 Český velkostatek v době předbělohorské i po ní	33
2. 2. 2 Z dějin centrální, finanční i vrchnostenské správy	42
2. 2. 3 Pardubice, Kolín a Poděbrady	47
2. 3. Seznámení s prameny	53
2. 3. 1. Stará a Nová manipulace, České oddělení dvorské komory	53
2. 3. 2 Archivy velkostatků Pardubice, Poděbrady a Kolín	56
2. 3. 3 Archivy měst Pardubice a Poděbrady	58

Správa komorního komplexu po nástupu Habsburků

3. Hierarchie centrální finanční úřady	61
3. 1 Hierarchie správy a geneze komorního dominia	62
3. 1. 1 Územní vývoj komorního dominia v 16.–17. století	62
3. 1. 2 Správa českých komorních panství	68
3. 2. Dvorská komora a dvorská účtárna v 16. století	79
3. 2. 1 K počátkům dvorské komory	79
3. 2. 2 „Srdce komory“ – dvorská účtárna	84
3. 3 „... das alte mit dem neuen suo modo zu connectiren sei“	87
3. 3. 1 Kritika centrálních finančních úřadů	87
3. 3. 2 Epochenschnitt?	93

4. Česká komora	103
4. 1 Počátky finančních úřadů	103
4. 1. 1 Zrod komory	103
4. 1. 2 Rentmistrovský úřad a komorní buchhalterie	112
4. 2 Maxmiliánova, Rudolfova a Matyášova komora	116
4. 2. 1 Reformationlibell a nová komorní instrukce	116
4. 2. 2 Spory o subordinaci	126
4. 3 Na cestě 17. stoletím	131
4. 3. 1 Komora v dobách války	131
4. 3. 2 Čas obnovy, čas reformy?	142
5. Z pověření (nejen) komory... Vizitační komisaři, vrchní hejtman a nejvyšší lovčí	153
5. 1 Reminiscence vizitací 16. věku	153
5. 1. 1 Nejen kontrolní orgán	153
5. 1. 2 Vizitační komise 60. a 70. let 16. století	156
5. 2. Mezi komorami a panstvími	161
5. 2. 1 Vrchní hejtman komorních panství	161
5. 2. 2 Nejvyšší lovčí Království českého	175
5. 3 Vizitační komise 17. věku	183
5. 3. 1 Od Vchynského k Michnově vizitaci	183
5. 3. 2 Kustošova vizitace a druhá polovina století	191
I. Předběžná zjištění	202

Úředníkem na panstvích Jeho milosti císařské Pardubice, Poděbrady a Kolín

6. Složení úřednictva komorních panství I. K problematice dobové evidence	209
6. 1. Panství Pardubice	212
6. 1. 1 Vrchnostenský personál ve Škrétově a Kolidiově relaci	212
6. 1. 2 Soupisy personálu z let 1630, 1633, 1659 a 1669	219
6. 2. Panství Poděbrady a Kolín	227
6. 2. 1 Poděbradský personál ve světle dobových soupisů	230
6. 2. 2 Kolínské panství a jeho personál	237
6. 3. Lesní personál komorních panství	239
6. 3. 1 Základní charakteristika	239
6. 3. 2 Pardubická a poděbradsko-kolínská Jägerpartei	245

7. Složení úřednictva komorních panství II. Povinnosti, kompetence a zaopatření personálu	257
7. 1. Hejtman, purkrabí, fišmistr	258
7. 1. 1. Hejtman a správce	258
7. 1. 2. Purkrabí a místo hejtman	265
7. 1. 3. Fišmistr a rybníční personál	269
7. 2. Písařem u zámecké kanceláře	272
7. 2. 1. Důchodní písař	272
7. 2. 2. Sirotčí písař	276
7. 2. 3. Písař obilní, listovní či pojezdny	279
7. 3. Finanční a materiální zaopatření	282
7. 3. 1. Služné a deputát	282
7. 3. 2. Naturální deputát a sváteční viktualní dávky	291
7. 3. 3. Benefity úřední služby	298
8. Úředníkem na panstvích Jeho milosti císařské. Od instalace k penzi	305
8. 1. Před nástupem do úřadu	306
8. 1. 1. Otázka kvalifikace personálu	306
8. 1. 2. Kauce, rukojemství a revers	312
8. 1. 3. K sociálnímu a majetkovému složení úřednictva	322
8. 2. Instalace a převzetí instrukce či závazku	326
8. 2. 1. Instalace	326
8. 2. 2. K edicím komorních instrukcí z let 1604–1702	328
8. 2. 3. Úředníci a úřední agenda v instrukcích	334
8. 3. Ve službě	342
8. 3. 1. Moment promoce a otázka mobility úřednictva	342
8. 3. 2. Klientelismus, patronát a jiné vazby mezi úřednictvem	345
8. 3. 3. Odejít nebo být odejit	349
8. 3. 4. Není rest jako rest – krátce k problematice defraudací	357
II. Závěr	363
Textové přílohy	369
Seznam zkratk	387
Seznam pramenů a literatury	389
Seznam obrazových příloh	417
Ediční poznámka	419
Summary	421
Jmenný rejstřík	425